

***Vēja parka “Eleja” un ar to saistītās
infrastrukturā būvniecība***

*Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma
Kopsavilkums*

Rīga, 2026. gada oktobris

INSPIRING
ENVIRONMENT

Informācija par paredzēto darbību

Paredzētās darbības nosaukums: Vēja parka "Eleja" un ar to saistītās infrastruktūras būvniecība

Projekta attīstītājs: SIA "Utilitas Wind", reģistrācijas Nr. 40203411869, juridiskā adrese: Malduguņu iela 2, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167

Atrašanās vieta: Jelgavas novada Sesavas un Elejas pagasts un Bauskas novada Viesturu pagasts

Vērtēta iespēja
izbūvēt līdz 20
vēja
elektrostacijām

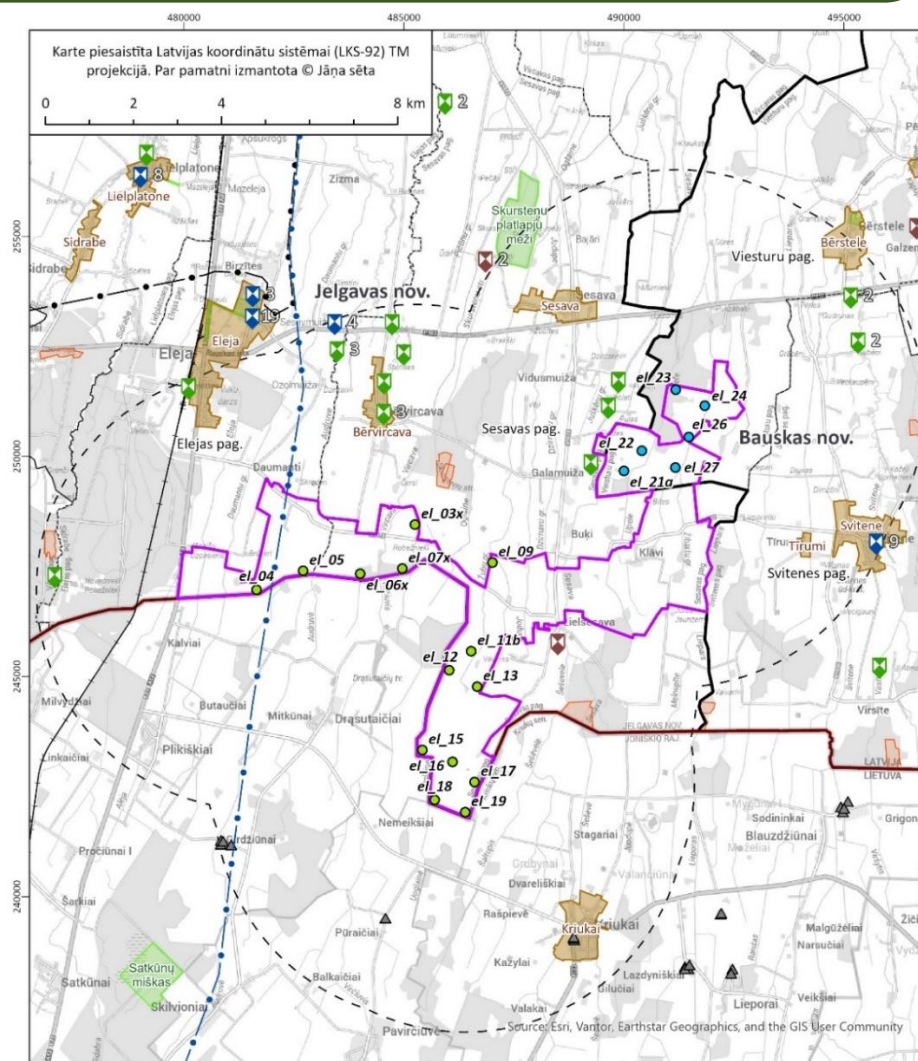
Vēja
elektrostaciju
augstums līdz
266,5 m

Izpētes
teritorijas
platība 2780 ha

Izpētes
teritorijai ir 15
km gara robeža
ar Lietuvu

Līdz 3 km
attālumā no
vēja
elektrostacijām
atrodas 267
dzīvojamās
ēkas. Lietuvas
teritorijā – 81
ēka

Vēja parka
darbības laiks
20 – 25 gadi

Apzīmējumi

 Vēja parka "Eleja" izpētes teritorija	 Latvijas robeža	 Mikroliegumi	 Vietējās nozīmes kultūras piemineklis
● VES ar masta augstumu 162-179 m	 Novadu robeža	■ Kultūras piemineklis	▲ Lietuvas kultūras piemineklis
● VES ar samazinātu masta augstumu (130 m)	 Pagastu robeža	■ Reģiona nozīmes kultūras piemineklis	— Elektrolīnija
 5 km buferzona	— Ciems	■ Valsts nozīmes kultūras piemineklis	— 110 kV
— Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas	— Dzelzceļš		— 330 kV

Īss teritorijas raksturojums

Plānotā vēja parka "Eleja" izpētes teritorijā dominē lauksaimniecībā izmantojamās zemes, ar atsevišķiem nelieliem meža puduriem, lielāki mežu masīvi atrodas uz rietumiem no izpētes teritorijas. Teritoriju šķērso 7 nelielas upes, un tās austrumu robežu veido upe Liepars. Plānotajām vēja elektrostacijām (VES) tuvākā pilsēta ir Bauska, kas atrodas 18 km attālumā, 5 km rādiusā ap plānotajām VES atrodas 6 ciemi, no tiem tuvākais ir Bērvircava 2,2 km attālumā.

Līdz 10 km attālumā no plānotā vēja parka atrodas astoņas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kā arī divas Natura 2000 teritorijas Lietuvā. VES tuvumā nav izveidoti mikroliegumi, bet 10 km attālumā ap tām atrodas 16 mikroliegumi, no kuriem 14 izveidoti īpaši aizsargājamu putnu sugu aizsardzībai, bet 2 biotopu aizsardzībai. Tuvākais mikroliegums atrodas 1 km attālumā no tuvākās VES.

Izpētes teritoriju rietumu daļā šķērso augstsprieguma elektropārvades līnija 330 kV Viskalī – Lietuva. Teritoriju šķērso vairāki valsts vietējie autoceļi – V1073 Eleja-Lielsesava, V1072 Platones stacija-Sesava-Lietuvas robeža un V1033 Pilsrundāle-Svitene-Klieņi. Rietumu robežu veido valsts galvenais autoceļš A8 Rīga-Jelgava-Lietuvas robeža (Meitene). Rietumu virzienā, aptuveni 0,8 km attālumā no izpētes teritorijas atrodas dzelzceļa līnija Jelgava-Meitene. Ņemot vērā, ka lielākā daļa izpētes teritorijas tiek izmantota lauksaimniecībā, augsnes mitruma režīma regulēšanai ir izbūvētas meliorācijas sistēmas. Izpētes teritorijā atrodas viena potenciāli piesārņota vieta – veca atkritumu izgāztuve.

Pēc Lietuvas administratīvā iedalījuma izpētes teritorijas apkārtnē ietilpst Šauļu apriņķi, Jonišķu rajona pašvaldībā. Tuvākā pilsēta Jonišķi, rajona pašvaldības centrs, atrodas aptuveni 12 km attālumā. Tuvākais ciems ir Kruki (Kriukai), kas atrodas aptuveni 3 km attālumā no tuvākās plānotās VES. Plānotā vēja parka apkārtnē lielāko daļu teritorijas paredzēts izmantot intensīvajai lauksaimniecībai ar prioritāru specializāciju augkopībā un lopkopībā. Mazākās platībās atrodas meži, kopumā teritoriju raksturo mozaīkveida ainava. Izpētes teritorijai tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, Satkūnu botāniskais liegums, atrodas aptuveni 6,9 km attālumā no tuvākās VES. Liegums iekļauts Natura 2000 teritoriju tīklā. 5 km rādiusā no plānotajām VES atrodas 34 kultūras pieminekļi Latvijas teritorijā, savukārt Lietuvā – 8.

Vēja parka "Eleja" projekta plānotie attīstības posmi

Būvniecības posms

Vēja parka "Eleja" būvniecības laikā ir plānots izbūvēt ne vairāk kā 20 vēja elektrostacijas un to būvniecībai un darbībai nepieciešamo infrastruktūru – pievedceļus, elektropārvades līnijas, apakšstaciju un bateriju blokus elektroenerģijas uzkrāšanai.

Piekļuve vēja parka teritorijai tiks nodrošināta, izmantojot valsts galvenos, reģionālos un vietējos, pašvaldības un jaunizbūvētus autoceļus. Piekļuves nodrošināšanai plānots izbūvēt 15,6 km jaunu pievedceļu. Esošajiem autoceļiem būvprojekta sagatavošanas laikā tiks novērtēta to piemērotība nosacījumiem, kādus VES ražotājs ir noteicis būvmateriālu un VES komplektējošo daļu transportēšanai, attiecīgi nepieciešamības gadījumā paredzot autoceļa posma vai tā daļas pārbūvi transportēšanas apstākļu uzlabošanai.

VES ar kopējo augstumu līdz 266,5 m un katras stacijas ražošanas jaudu ap 7 MW ir paredzēts izbūvēt uz monolīta dzelzsbetona pamata. Iespējamais pamatu diametrs ir 25 – 28 m, bet dziļums 3 – 4 m. Pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procesa tiks veikta teritorijas inženierģeoloģiskā izpēte, kuras ietvaros tiks precizēts izbūvējamo pamatu risinājums.

Saražotās elektroenerģijas nodošanai elektroenerģijas pārvades tīklā tiks izbūvētas elektropārvades kabeļu līnijas. Elektroenerģijas sprieguma paaugstināšanai tiks izbūvēta arī apakšstacija, kuru plānots pieslēgt 330 kV augstsprieguma elektrolīnijai Viskaļi – Lietuva. Saražotās elektroenerģijas uzkrāšanai un ražošanas procesa balansēšanai ir paredzēts izbūvēt elektroenerģijas uzkrātuvi, ko veidos enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēma ar kopējo uzkrāšanas jaudu līdz 400 MWh.

Parka būvniecības process varētu aizņemt aptuveni 2 gadus, kur pirmā gada laikā tiks izbūvēta infrastruktūra, bet otrajā uzstādītas vēja elektrostacijas. Parka būvniecībai, īpaši pievedceļu un pamatu izbūvei, būs nepieciešams veikt liela apjoma materiālu transportēšanu, radot papildu slodzi uz vietējiem un valsts autoceļiem.

Ekspluatācijas posms

Vēja parka ekspluatācijas laikā tā darbība tiks pastāvīgi uzraudzīta, un speciālisti regulāri veiks VES apkopes, lai nodrošinātu to darbības ilglaicīgumu un drošību. Parka ekspluatācijas laikā teritorijā ap VES zemi būs iespējams izmantot līdzšinējiem mērķiem – galvenokārt lauksaimniecībai. Nav plānots ierobežot piekļuvi parka teritorijai, vienlaikus operatori nodrošinās staciju fizisku aizsardzību, lai nepiederošas personas neieklūst pašās VES. Vēja parkam tiks izstrādāts civilās aizsardzības plāns jeb drošības dokumentācija, kurā būs noteikta kārtība un atbildīgās personas rīcībām avāriju vai apdraudējuma situācijās, kā arī ieinteresēto personu iesaistes plāns, kurā būs paredzēta kārtība un atbildīgās personas komunikācijai ar iedzīvotājiem, zemes īpašniekiem, pašvaldību un citām ieinteresētajām pusēm parka darbības laikā.

Demontāžas posms

Vēja parka ekspluatācijas ilgums parasti ir aptuveni 20 – 25 gadi, taču faktisko darbības ilgumu var ietekmēt tehnoloģiju attīstība vai nozares politikas izmaiņas. Sasniedzot VES ekspluatācijas perioda beigas, vēja parku paredzēts pilnībā demontēt.

Informācija par ietekmes uz vidi novērtējumu

Valsts vides dienests 2026. gada 21. aprīlī pieņēma lēmumu Nr. 11.17/AP/3777/2026 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu un pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējumu. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu ir izstrādājusi SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", iesaistot nozaru ekspertus. Ziņojums sagatavots atbilstoši Valsts vides dienesta izdotajai programmai Nr. 11.18/AP/4302/2026 ietekmes uz vidi novērtējumam. Ziņojuma izstrādes laikā analizēti zinātniski pētījumi par vēja parku radītajām ietekmēm, veikta teritorijas kamerāla un lauka izpēte, veikti dažāda veida aprēķini un modelēšana. Eksperti atbilstoši Valsts vides dienesta izdotajai programmai vērtēja esošo vides stāvokli un vērtības pētāmajā teritorijā, analizēja sagaidāmās izmaiņas, ja vēja parks tiek izbūvēts, kā arī sniedza rekomendācijas vēja parka radītās ietekmes mazināšanai un, ja nepieciešams, turpmākai uzraudzībai. Pamatojoties uz sagatavotajām rekomendācijām, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir iekļauti nosacījumiem, ar kādiem vēja parka būvniecība būtu pieļaujama, novēršot būtisku negatīvu ietekmi uz vidi.

Vērtētās alternatīvas

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā vērtētas:

- 7 VES tehnoloģiskās alternatīvas, proti, dažādu ražotāju piedāvātie vēja elektrostaciju modeļi;
- iespēja Bauskas novadā plānotās 6 VES izbūvēt uz zemākiem mastiem (plānotais masta augstums 130 m);
- divas alternatīvas akumulatoru enerģijas uzkrāšanas sistēmas izvietojumam apakšstacijas teritorijā.

Nozīmīgākās sagaidāmās ietekmes

Ziņojumā analizēta vēja parka radītā trokšņa un mirgošanas efekta ietekme, izmaiņas ainavā, apzinātas kultūrvēsturiskās vērtības, vērtēta ietekme uz apkārtnē sastopamajām dabas vērtībām, analizēti vides riski, gaisa kvalitātes izmaiņas būvniecības laikā, ģeoloģiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi, ietekme uz sakaru sistēmām, sociāli ekonomiskie apstākļi un virkne citu ietekmes aspektu.

Kas ir svarīgākais?

Nākamajās lapās izceltas ietekmes, kas visvairāk var mainīt cilvēku dzīves vidi, ainavu vai ietekmēt dabas vērtības un kurām nepieciešami konkrēti risinājumi ietekmes mazināšanai.

Aprakstos par nozīmīgākajām ietekmēm sniegts arī to nozīmīguma vērtējums skalā (augsts/vidējs/zems).

Nozīmīguma raksturošanai izmantotas šādas krāsas:	Ietekmes nozīmīgums vērtēts gan bez pasākumu ietekmes samazināšanai īstenošanas, gan paliekošajai ietekmei pēc pasākumu īstenošanas
augsts vidējs zems	Bez pasākumiem → Ar pasākumiem

Katrā aspekta lapā vienā skatā parādīts: galvenais secinājums → ietekmes nozīmīgums → novērtējuma rezultāti → kumulatīvā ietekme, ja attiecināma → pasākumi ietekmes mazināšanai.

Plašāka informācija ir iegūstama ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā.

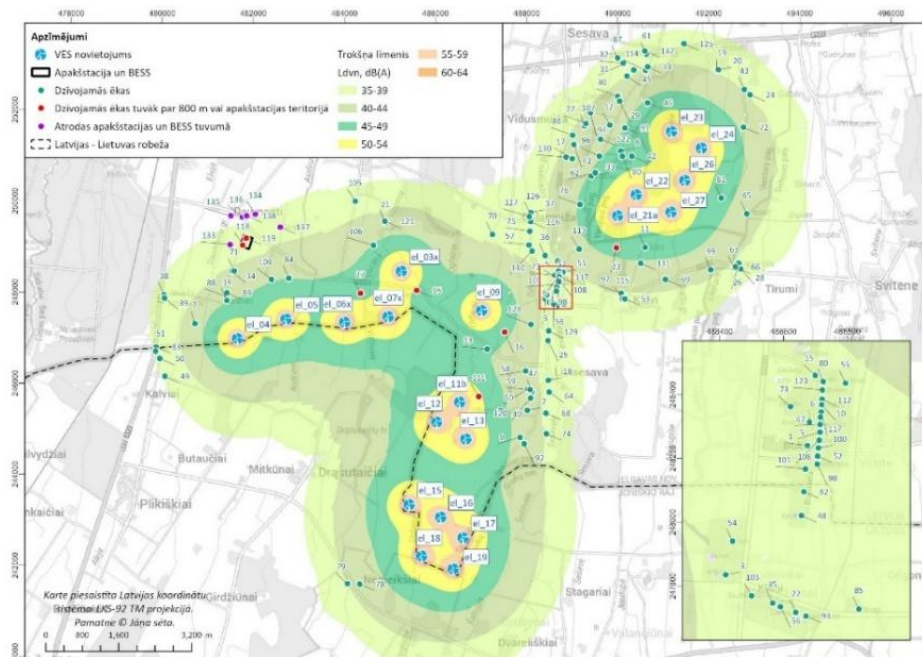
Troksnis

VES radītais troksnis nepārsniegs Latvijā un Lietuvā noteiktos trokšņa robežlielumus. Papildu trokšņa mazināšanas risinājumi būs vajadzīgi apakšstacijai un bateriju sistēmai (BESS).

Novērtējuma rezultāti

VES. Pie tuvākās dzīvojamās apbūves Latvijā aprēķinātais vides trokšņa līmenis var sasniegt 42 dB(A) nakts periodā, kas ir zemāk nekā 45 dB(A) robežlielums. Sliktākā vērtētā VES modeļa gadījumā 11 teritorijās diennakts rādītājs var pārsniegt Pasaules veselības organizācijas (PVO) rekomendētos 45 dB(A). Atbilstību PVO vadlīnijās rekomendētajai robežvērtībai būtu iespējams nodrošināt, ja parka teritorijā tiktu izbūvēts jebkurš no ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros vērtētajiem VES modeļiem, izņemot Vestas V172 – 7.2 MW un Nordex N175 – 7.0 MW ar standarta spārniem. Rekomendētā 20 dB robežvērtība zemas frekvences troksnim dzīvojamo ēku iekštelpās izbūvējot VES modeli Vestas V172 - 7.2 MW ar standarta spārniem uz 166 m augsta masta tiktu pārsniegta 3 ēkās. Citu VES modeļu ekspluatācijas gadījumā nav prognozēta robežvērtību pārsniegšana.

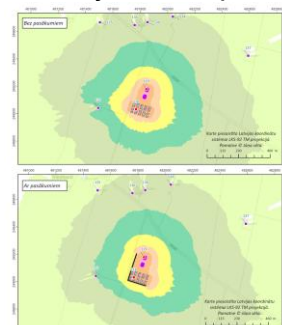

Modelētais VES radītais diennakts trokšņa līmenis Ldvn, dB(A) (punkti kartē ir dzīvojamās ēkas)

BESS un apakšstacija. Pie "Činčām" bez vides troksni mazinošiem pasākumiem trokšņa līmenis naktī var sasniegt 46-47 dB(A), pārsniedzot 45 dB(A) robežlielumu.

Kumulatīvā ietekme. Kopā ar Lietuvā plānotajiem vēja parkiem trokšņa līmenis var pieaugt, taču normatīvo robežlielumu pārsniegumi nav prognozējami.

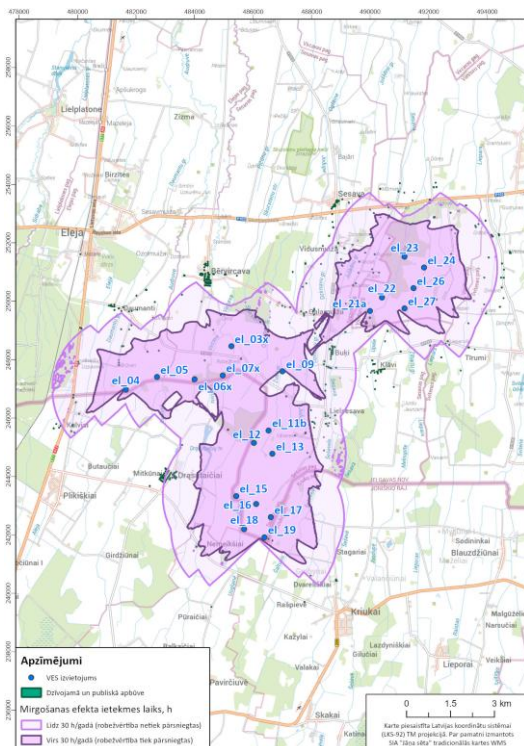
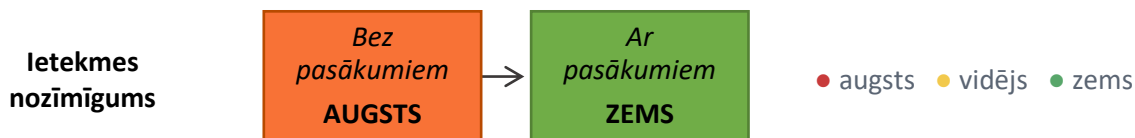
Pasākumi ietekmes mazināšanai. ✓ Būvprojektā jāparedz trokšņa samazināšanas risinājumi un jāatkārto aprēķini. ✓ Pirms ekspluatācijas pie tuvākajām dzīvojamām teritorijām jāveic mērījumi; neatbilstības gadījumā jāievieš papildu pasākumi.

BESS alternatīvu radītais trokšņa līmenis ar un bez pasākumiem, dB(A)

Mirgošanas efekts

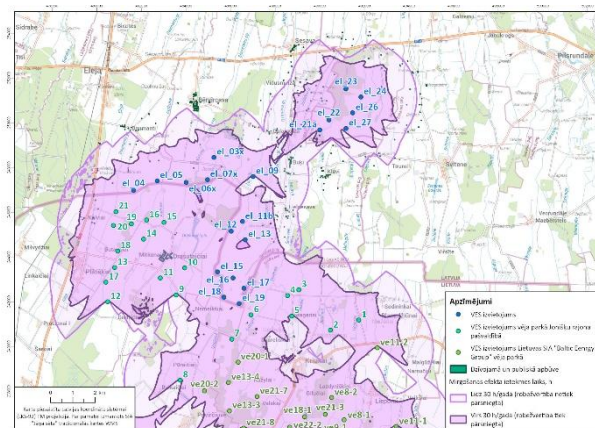
Bez darbības ierobežojumiem mirgošanas efekta robežvērtības var tikt pārsniegtas pie dzīvojamām un publiskām ēkām. Noteiktos laikos apturot attiecīgo VES darbību, ietekmi iespējams samazināt līdz noteiktajām robežvērtībām.

Mirgošanas efekta ietekmes zonas sliktākajā scenārijā (modelis Siemens SG 170). Tumšākā kontūra rāda teritorijas, kur var tikt pārsniegta robežvērtība 30 h/gadā

Kumulatīvā ietekme. Vērtējot kopā ar Lietuvā plānotajiem vēja parkiem, ēku skaits ar iespējamu robežvērtību pārsniegumu palielinās līdz 116 gan sliktākajā, gan iespējamajā scenārijā.

Pasākumi ietekmes mazināšanai. ✓ Konkrētu VES darbība jāaptur periodos, kad dzīvojamā apbūvē ir iespējams mirgošanas efekts. ✓ Būvprojektā aprēķini jāatkarāto atbilstoši faktiskajam VES modelim, skaitam un izvietojumam, kā arī apkārtējo vēja parku situācijai. ✓ Katrai VES jāiestata nepieciešamie darbības ierobežojumi.

Kumulatīvā ietekme ar Lietuvā plānotajiem vēja parkiem

Vides riski un avāriju situācijas

Nozīmīgākais ar VES darbību saistītais risks ir ledus gabalu izmešana. Ievērojot drošības attālumus, automātiskās drošības sistēmas un avāriju pārvaldības pasākumus, risks ir samazināms līdz zepam.

Ietekmes
nozīmīgums

Bez
pasākumiem
VIDĒJS

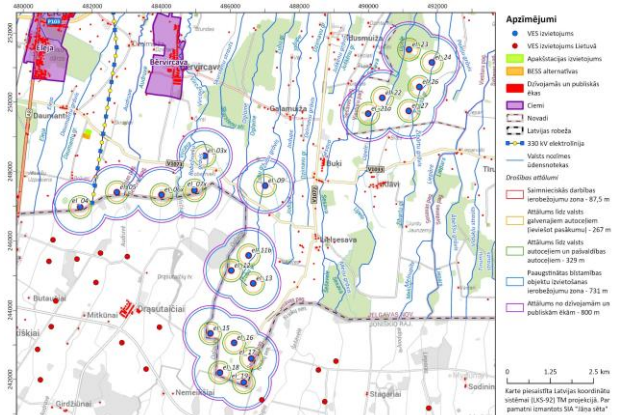
Ar
pasākumiem
ZEMS

• augsts • vidējs • zems

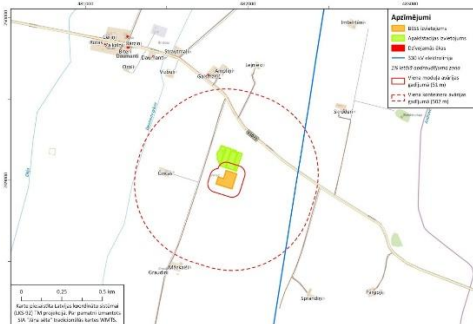
Novērtējuma rezultāti. Vērtēta ledus izmešana, rotora lāpstiņas vai citu VES daļu bojājumi, eļļas noplūdes, ugunsgrēki un BESS litija jonu bateriju avārijas. Atbilstoši riska matricai visaugstākais apdraudējums saistīts ar ledus mešanu no VES spārnēm.

Ledus. Apladošanai labvēlīgi apstākļi iespējami vidēji 5 – 10 dienas gadā. Maksimālais aprēķinātais ledus gabalu izkriesdes attālums ir 329 m.

Drošības attālumi. Jūtīgie objekti atrodas tālāk par aprēķinātajiem minimālajiem drošības attālumiem. Dzīvojamām un publiskām ēkām jānodrošina vismaz 800 m; bez papildu tehniskiem risinājumiem rekomendēts nodrošināt 329 m attālumu no VES līdz valsts un pašvaldību autoceļiem.

Drošības attālumi ap plānotajām VES. Kartē parādītas saimnieciskās darbības, autoceļu, paaugstinātās bīstamības objektu un apbūves ierobežojumu zonas

BESS avārijas gadījumā modelētā apdraudētā teritorija (2. novietojuma alternatīva)

BESS. Plānotā sistēma ietver 80 konteinerus (400 MWh). Nelabvēlīgos, bet netipiskos meteoroloģiskos apstākļos tālākā modelētā 1 % letālās toksisko gāzu iedarbības distance sasniedz 502 m; faktiskā iedarbība avārijā veidotos šaurākā sektorā atkarībā no vēja virziena un ātruma.

Kumulatīvā ietekme. Būtiska kumulatīvā avāriju riska ietekme nav sagaidāma — VES savstarpējie attālumi pārsniedz tiešā apdraudējuma zonu, un tuvumā nav objektu, kuru avārijas varētu izraisīt savstarpēji pastiprinošas sekas.

Pasākumi ietekmes mazināšanai. ✓ VES aprīkot ar vibrācijas, dūmu, zibens aizsardzības un ledus detektēšanas sistēmām; ja nepieciešams, izmantot pretapledošanas risinājumus. ✓ Ievērot drošības attālumus un aplodojuma laikā ierobežot cilvēku piekļuvi riska zonām. ✓ Sagatavot civilās aizsardzības plānu, ja parka jauda pārsniedz 100 MW; mazākas jaudas gadījumā līdzvērtīgu vides riska un avāriju seku pārvaldības plānu. ✓ BESS avārijām paredzēt iedzīvotāju un darbinieku apziņošanu, glābšanu un reaģēšanas kārtību; VES ekspluatācijā nodrošināt rīcību eļļas noplūžu un ugunsgrēku gadījumos.

Ainava un vizuālā ietekme

Vēja parks būtiski mainīs Zemgales atklātās lauksaimniecības ainavas raksturu. Jūtīgākā ir Rundāles pils kultūrvēsturiskā ainava — sešu VES izbūve Bauskas novadā nav rekomendējama.

Ietekmes
nozīmīgums

Bez
pasākumiem
AUGSTS

Ar
pasākumiem
ZEMS

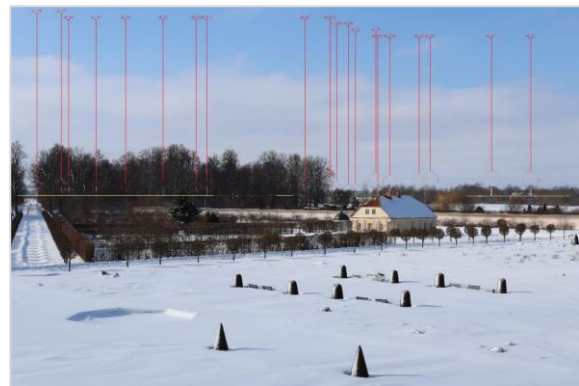
● augsts ● vidējs ● zems

Novērtējuma rezultāti

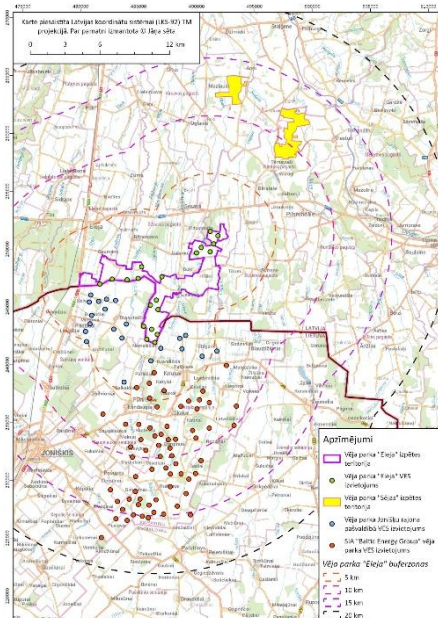
Redzamība. Atklātajā Zemgales līdzenumā līdz 266,5 m augstas VES būs labi saskatāmas lielā teritorijā. Ļoti augsta vizuālās ietekmes zona lielākoties sniedzas līdz 1 km attālumā no VES, taču vietām tā sasniedz gandrīz 5 km. Augsta ietekmes zona aizņem ainavu telpu līdz aptuveni 11 km, vidēja ietekmes zona – aptuveni 18 km. Zemas vizuālās ietekmes zona atsevišķos gadījumos sniedzas līdz aptuveni 25 km attālumam no plānotā vēja parka.

Rundāles pils. Tuvākā VES atrodas 9,7 km no pils. No pils otrā stāva A alternatīvas gadījumā sešām tuvākajām stacijām būtu redzams pilns rotora spārnu griešanās laukums, tādēļ stacijas kļūtu par subdominējošiem tehnogēniem elementiem vēsturiskajā ainavā.

Alternatīvo risinājumu salīdzinājums. Sešu Rundāles pilij tuvāko VES augstuma samazināšana par 49 m būtiski nemazina to vizuālo klātbūtni. Tāpēc VES el_21a, el_22, el_23, el_24, el_26 un el_27 izbūve paredzētajā izvietojumā nav rekomendējama.

Skats no Rundāles pils balkona uz vēja parku (A alternatīva, 266,5 m). Sarkanie marķējumi rāda modelēto VES novietojumu

Tuvumā plānotie vēja parki

Kumulatīvā ietekme. Kopā ar citiem, īpaši Lietuvas pierobežā plānotajiem vēja parkiem, veidojas plašāks vēja enerģijas infrastruktūras ainavas lauks. Vairāku atšķirīgi izvietotu VES grupu redzamība palielina vizuālo slodzi un industriālas ainavas iespaidu.

Pasākumi ietekmes mazināšanai. ✓ Rekomendēts neīstenot VES el_21a, el_22, el_23, el_24, el_26 un el_27 paredzētajā izvietojumā, jo tās rada būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz Rundāles pils ainavu. ✓ VES torņus, gondolas un rotorus veidot vienotā gaiši pelēkā vai baltā tonī ar matētu apdari. ✓ Izmantot minimālas intensitātes un sinhronizētu aviācijas signālapgaismojumu; ja iespējams — sensoru vai radara vadītu risinājumu. ✓ Transportēšanas maršrutos saglabāt ainaviski vērtīgos ceļu elementus; pie dzīvojamām viensētām ļoti augstas un augstas ietekmes zonās izvērtēt ekrānstādījumu nepieciešamību.

Putni

Vēja parks rada sadursmju un dzīvotņu traucējuma risku atsevišķām putnu sugām. Izteikts migrācijas koridors teritorijā nav konstatēts. Ietekmi paredzēts mazināt ar VES darbības ierobežošanu lauksaimniecības darbu laikā, ilgtermiņa monitoringu un, ja nepieciešams, putnu detektēšanas sistēmām.

Ietekmes
nozīmīgums

Bez
pasākumiem
AUGSTS

Ar
pasākumiem
VIDĒJS

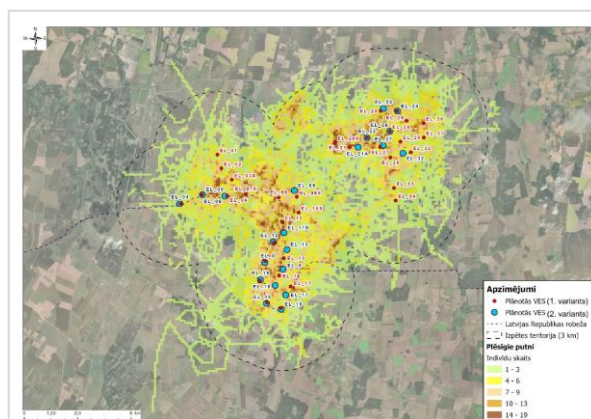
● augsts ● vidējs ● zems

✓ 1250 h lauka izpētes ✓ 7 ornitologi ✓ 127 sugas vai sugu grupas

Novērtējuma rezultāti

Putnu izpēte. Līdz 3 km attālumā no plānotajām VES konstatēta 31 aizsargājama, apdraudēta vai pret vēja parkiem jutīga putnu suga. Izpētes teritorijā atrastas 43 lielās plēsīgo putnu ligzdas, no kurām 24 bija apdzīvotas 2024. gada sezonā. Lidojošo putnu uzskaitēs reģistrēti 136 318 putni; 27,5 % no tiem lidoja VES rotoru darbībai jutīgos augstumos.

Teritorijas nozīme. Reģistrētas 6 apdzīvotas mazā ērgļa ligzdas, 31 baltā stārķa ligzda un 33 peļu klijāna ligzdas, no kurām 17 bija apdzīvotas. Putnu koncentrēšanās vietas galvenokārt saistītas ar aramzemēm; lieli zosveidīgo putnu bari un izteikts pavasara vai rudens migrācijas koridors teritorijā nav konstatēts.

Plēsīgo putnu aktivitāte izpētes teritorijā. Tumšākas zonas rāda lielāku reģistrēto putnu blīvumu

Sadursmju risks. Visaugstākais prognozētais sadursmju skaits ir dzeltenajam tārtiņam – 9,76 sadursmes gadā, peļu klijānam – 1,95, ķīvītei – 1,80, baltajam stārķim – 1,70 un mazajam ērglim – 1,11. Modelētais riska līmenis ir indikatīvs.

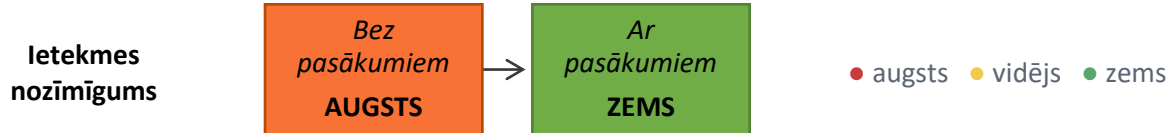
Putniem piemērotas dzīvotnes. Modelēšana rāda, ka vēja parka ietekmēto piemēroto dzīvotņu kopējās platības ir nelielas; specifiski pasākumi dzīvotņu aizsardzībai vai zaudēto dzīvotņu kompensēšanai nav nepieciešami.

Kumulatīvā ietekme. Citu Latvijas vēja parku lielā attāluma dēļ nozīmīga ietekmes zonu pārklāšanās un būtiska kumulatīvā ietekme uz lidojošajiem putniem nav prognozēta.

Pasākumi ietekmes mazināšanai. ✓ No aprīļa līdz septembrim, ja 500 m rādiusā no VES notiek aršana, pļaušana vai ražas novākšana, attiecīgā VES dienas laikā jāaptur darbu laikā un divas dienas pēc tiem.
✓ Ornitofaunas monitorings jāveic pirms būvniecības, būvniecības laikā un vismaz pirmos trīs ekspluatācijas gadus, pēc tam – ik pēc pieciem gadiem. Ja bojāgājušo putnu skaits pārsniedz modelēto, jāievieš putnu detektēšanas sistēmas vai līdzvērtīgs risinājums.

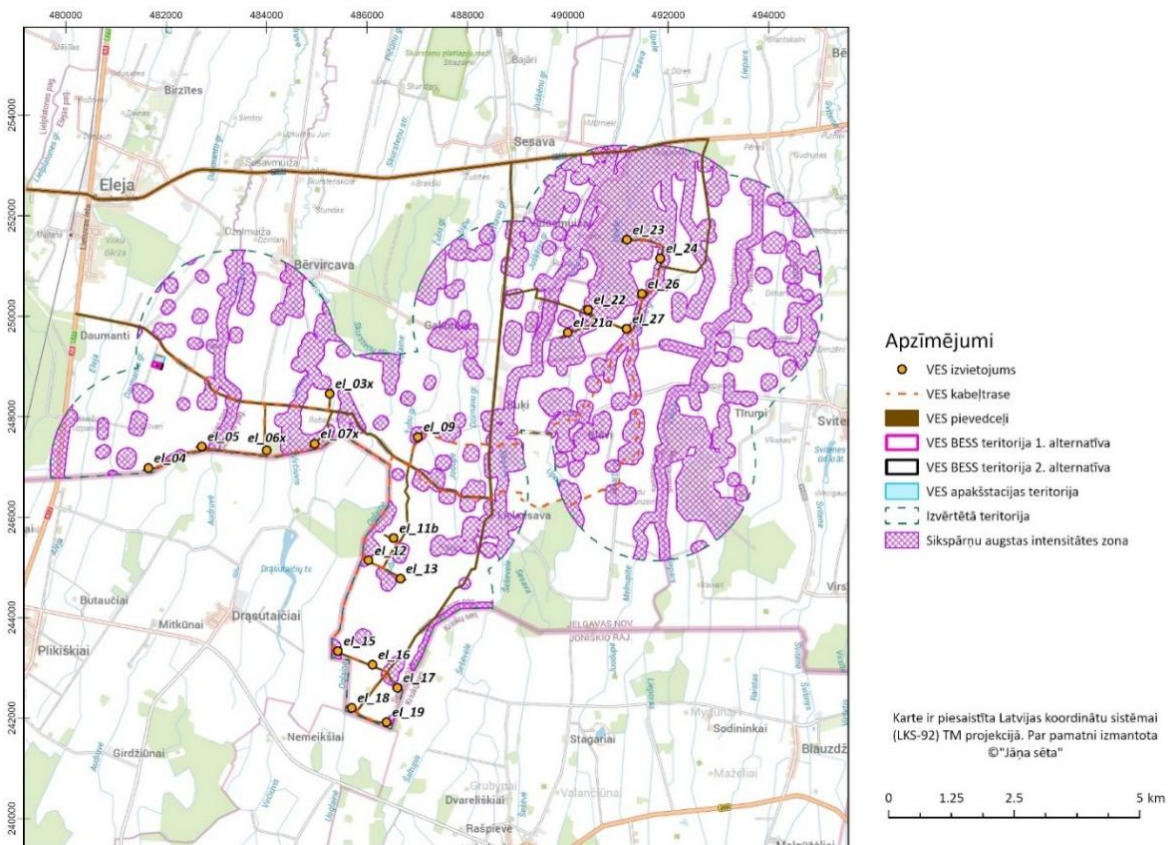
Sikspārņi

Sikspārņu aktivitāte teritorijā kopumā ir vidēja, taču pie mežmalām, ūdeņiem un koku grupām noteiktas augstas intensitātes zonas. Sezonāli ierobežojot VES darbību un veicot monitoringu, bojāejas risku iespējams būtiski samazināt.

Novērtējuma rezultāti. Konstatētas 6 sikspārņu sugas. Kopējā vidējā aktivitāte ir 11,2 pārlidojumi stundā, kas tiek vērtēta kā vidēja aktivitāte. Visaugstākā aktivitāte novērota jūlijā un augustā, īpaši pirmajās piecās stundās pēc saulrieta.

Riska zonas. Augsta aktivitāte saistīta ar mežmalām, mežiem, ūdenstilpju krastiem un koku grupām. Augstas intensitātes zonā atrodas 9 plānotās VES; dominējošās sugas ir jutīgas pret vēja parku ietekmi.

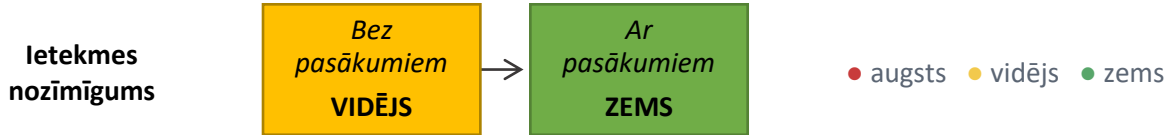
Sikspārņu augstas intensitātes zonas un plānotais VES novietojums

Kumulatīvā ietekme. Vairāku VES ietekmes zonām pārklājoties, ilgtermiņā iespējama vērā ņemama nelabvēlīga ietekme uz sikspārņiem. VES parku teritoriju šķērsojošo sikspārņu aizsardzībai ir svarīgi, lai visos vēja parkos tiktu noteikti turbīnu darbības ierobežojumi un veikta to efektivitātes kontrole.

Pasākumi ietekmes mazināšanai. ✓ Augstas intensitātes zonās VES vismaz pirmos divus gadus jāaptur naktīs no 15. maija līdz 15. septembrim, ja temperatūra pārsniedz 10°C, vējš ir mazāks par 6 m/s un nav nokrišņu vai miglas. Citām VES ierobežojumi paredzēti no 15. jūlija līdz 15. septembrim. ✓ Vismaz divus gadus jāveic akustiskais un bojāejas monitoringus.

Augi un biotopi

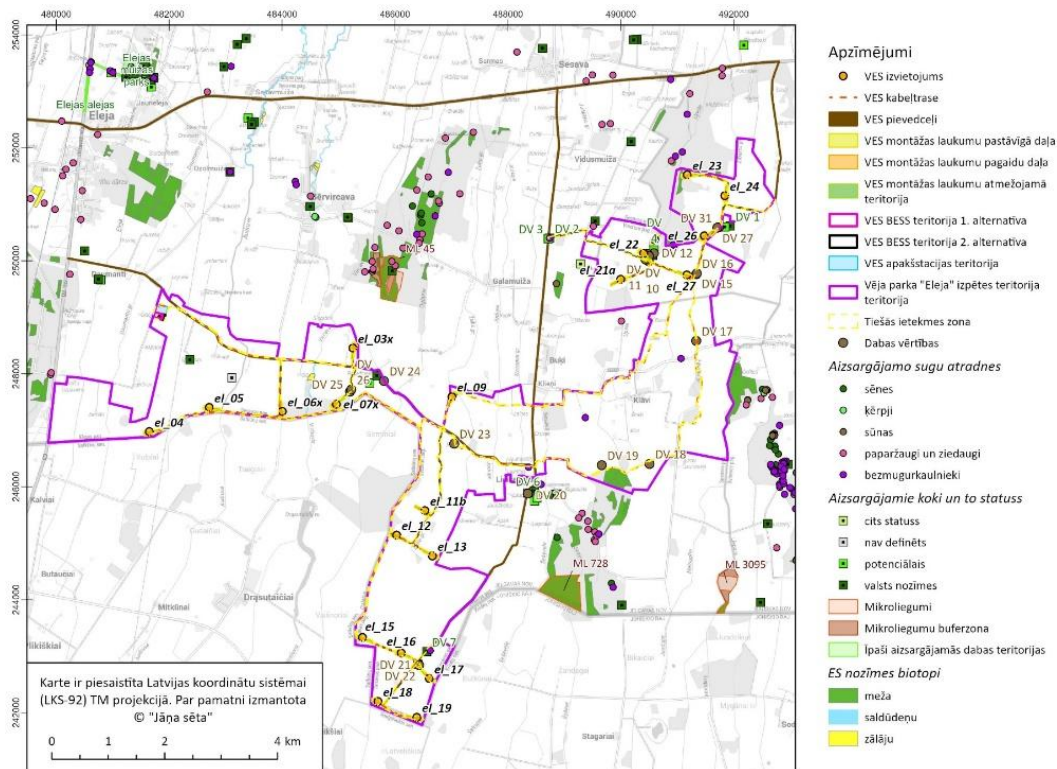
Lielākā daļa parka izvietota lauksaimniecības zemēs, tāpēc būtiska ietekme uz aizsargājamiem augiem un biotopiem kopumā nav paredzama. Atsevišķās vietās pie VES el_22 un el_23 nepieciešama pārplānošana un aizsardzības pasākumi.

Novērtējuma rezultāti

Dabas vērtības. Izpētes teritorijā konstatēti pieci ES nozīmes aizsargājamo biotopu veidi, īpaši aizsargājamo augu atradnes, 7 dižkoki, 5 potenciāli dižkoki un 19 bioloģiski vērtīgi koki vai koku grupas. Plānotā darbība tieši neskar Natura 2000 teritorijas.

Būtiskākās vietas. Pie VES el_23 plānotais būvlaukums var tieši ietekmēt 0,5 ha biotopa 91E0* "Aluviāli meži" un vēl 0,4 ha ietekmēt netieši. Pie VES el_22 būvniecība var skart trīs villainās gundegas atradnes un bioloģiski vērtīgu koku grupu.

Aizsargājamo biotopu, sugu atradņu un aizsargājamo koku novietojums plānotā vēja parka teritorijā

Pasākumi ietekmes mazināšanai.

- ✓ Pie VES el_22 jāvērtē laukuma un ceļa pārplānošana; ja tas nav iespējams, aizsargājami augi jāpārstāda.
- ✓ Pie VES el_23 būvlaukums jāplāno vismaz 50 m no aizsargājamā meža biotopa.
- ✓ Būvdarbos jāsaudzē dižkoki un jāierobežo invazīvo sugu izplatšanās.

el_23 un el_22 – vietas, kur projektēšanas laikā vajadzīga īpaša uzmanība

Citas vides un sociālekonomiskās ietekmes

Lielākā daļa citu vērtēto aspektu var radīt nebūtisku vai nelielu nelabvēlīgu ietekmi, kas ir kontrolējama. Būtiskākie nosacījumi saistīti ar kultūras mantojuma aizsardzību zemes darbos, meliorācijas sistēmu pārkārtošanu un sakaru kvalitātes pārbaudi. Klimata un reģionālā ekonomiskā ietekme kopumā vērtējama kā labvēlīga.

Kultūrvēsturiskās vērtības

Kontrolējama ietekme

Valsts aizsargājami pieminekļi netiks skarti tieši. Būtiskākais risks būvniecībā ir iespējami arheoloģiski atradumi, bet ekspluatācijā — vizuālā ietekme uz kultūrvēsturisko ainavu, īpaši Rundāles pils apkārtnē.

✓ Pirms zemes darbiem jāveic apzināšana un jutīgajās vietās jānodrošina arheoloģiskā uzraudzība.

Klimats

Labvēlīga ietekme

VES dzīves cikla emisijas ir ievērojami zemākas nekā fosilās elektroenerģijas ražošanai. Projekts ilgtermiņā samazina SEG emisijas; klimata pārmaiņu radītie riski pašai infrastruktūrai kopumā vērtēti kā zemi.

✓ Projektēšanā jāņem vērā vētras, intensīvi nokrišņi, apledējums un lokālu plūdu risks.

Sakaru sistēmas

Zema un kontrolējama ietekme

Meteoroloģiskie un aviācijas radari atrodas pietiekami tālu, lai papildu detalizēts radaru ietekmes novērtējums nebūtu nepieciešams. Iespējami lokāli TV, radio vai mobilo sakaru traucējumi vietās ar vāju signālu.

✓ Saņemt aviācijas un aizsardzības nozares saskaņojumus. ✓ Pirms un pēc būvniecības jāpārbauda signāla kvalitāte; vajadzības gadījumā jāievieš tehniski risinājumi.

Vibrācijas

Nebūtiska ietekme

VES radītās vibrācijas ar attālumu strauji samazinās. Pētījumu dati rāda, ka jau aptuveni 300 m attālumā vibrāciju līmenis ir būtiski zemāks par agrāk Latvijā izmantotajām zemākajām robežvērtībām.

Gaisa kvalitāte

Zema un nebūtiska ietekme

Esošā gaisa kvalitāte ir laba. Būvniecības laikā iespējami putekļi un transporta emisijas, taču ietekme uz cilvēku veselību vērtēta kā nebūtiska; ekspluatācijā nozīmīgi emisiju avoti nav identificēti.

✓ Būvdarbos jānodrošina putekļu mazināšanas pasākumi pēc nepieciešamības.

Ģeoloģija, ūdeņi un meliorācija

Kontrolējama ietekme

Teritorija kopumā ir piemērota būvniecībai, tomēr gruntsūdens daudzviet atrodas sekli un lauksaimniecības zemes ir intensīvi drenētas. Galvenais nosacījums ir saglabāt ūdens plūsmu un nepasliktināt hidroloģiskos apstākļus blakus zemēs.

✓ Jāpārkārto meliorācijas sistēmas, jāprecizē vairāku montāžas laukumu novietojums un jāaizsargā ūdensteces.

Sociāli ekonomiskie aspekti

Pārsvarā labvēlīga ietekme

Reģionālā un nacionālā līmenī ietekme vērtēta kā vidēji labvēlīga — investīcijas, darba vietas un lielāks atjaunīgās enerģijas piedāvājums. Vietējā līmenī iespējama vidēja nelabvēlīga ietekme uz tūrismu un apkārtnē esošajiem nekustamajiem īpašumiem.

Ietekme uz lauksaimniecības, mežsaimniecības un medību resursiem vērtēta kā nenozīmīga.

Elektromagnētiskais lauks

Nebūtiska ietekme

Sliktākā scenārija aprēķinos pie maksimālas parka jaudas magnētiskā lauka plūsmas blīvums nepārsniedz 100 μT mērķlielumu; līdz ar attālumu no VES, tas strauji samazinās. Negatīva ietekme uz iedzīvotāju veselību nav prognozēta.

Kopējais vērtējums

LABVĒLĪGA

Klimats; investīcijas un ekonomiskā aktivitāte reģionālā un nacionālā līmenī.

KONTROLĒJAMA UN NEBŪTISKA

Gaisa kvalitāte, virszemes ūdeņi un meliorācija, sakari, vibrācijas, elektromagnētiskais lauks; kultūras pieminekļiem nav tiešas fiziskas ietekmes.

LOKĀLI NELABVĒLĪGA

Iespējama tūrismam un tuvākajiem nekustamajiem īpašumiem, kā arī kultūrvēsturiskās ainavas vizuālajai kvalitātei.

Ietekmes uz vidi novērtējuma process un sabiedrības līdzdalība

Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2026. gada 15. maija līdz 5. jūnijam. Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes norisinājās:

- 2026. gada 27. maijā plkst. 18.00 Bērvircavas tautas namā (Upes iela 1, Bērvircava, Sesavas pagasts, Jelgavas novads, LV-3034);
- 2026. gada 28. maijā plkst. 18.00 Svitenes tautas namā ("Gaismas", Svītene, Svitenes pag., Bauskas nov., LV-3917).

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisināsies no 2026. gada 9. oktobra līdz 9. novembrim. Klātienēs sabiedriskās apspriešanas sanāksmes norisināsies:

- 2026. gada 20. oktobrī plkst. 18.00 Svitenes tautas namā ("Gaismas", Svītene, Svitenes pag., Bauskas nov., LV-3917);
- 2026. gada 21. oktobrī plkst. 18.00 Bērvircavas tautas namā (Upes iela 1, Bērvircava, Sesavas pagasts, Jelgavas novads, LV-3034).

Noderīga kontaktinformācija:

SIA "Utilitas Wind"
Malduguņu iela 2, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
e-pasta adrese: info@utilitas.lv

INSPIRING
ENVIRONMENT

SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”
Vīlandes iela 3-6, Rīga, LV-1010
e-pasta adrese: elle@environment.lv